

Plenum

Torsdag 2.10.2025 kl. 16.00—20.11

2.1. Muntlig fråga om exploatering av utländska arbetstagare (Juha Viitala sd)

Muntligt spörsmål MFT 136/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Viitala, varsågod.

Debatt

16.01 **Juha Viitala sd:** Arvoisa puhemies! Turun telakalla ukrainalainen hitsaaja luotti siihen, että suomalaiset työmarkkinat ovat kaikille reilut, mutta työpäivät venyivät heti 14 tuntiin, vaikka sopimuksessa puhuttiin kahdeksasta. Palkkakaan ei ollut sitä, mitä luvattiin. Ihminen, joka teki rehellistä työtä, sai tililleen vähemmän kuin mitä oli sovittu, ja tässä työntekijää on kyllä vedätetty härskisti.

Tällaisen törkeän toiminnan kitkemiseksi on olemassa työkalu, joka ei edes lisää valtion menoja. Sen avulla taataan, että työntekijät saavat ansaitsemansa palkan, ja samalla pystytään puuttumaan epärehellisten yritysten toimintaan. Nyt kun olemme kuulleet uutisia työntekijöiden hyväksikäytöstä, niin kysyn, oikeusministeri Meri: oletteko valmis tekemään esityksen ammattiliittojen kanneoikeudesta, jolla nämä tapaukset voitaisiin vihdoin heittää historiaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Oikeusministeri Meri, olkaa hyvä.

16.02 **Oikeusministeri Leena Meri** (vastauspuheenvuoro): Kiitän siitä, että tämä asia tulee puheeksi myös kyselytunnilla ja kaiken kansan kuullen. Todettakoon, että hallituksen linja on se, että keitään ihmisiä ei tule käyttää hyväksi työsuhteissa eikä muutenkaan. Se on todella tuomittavaa. Tästä syystä meillä on hyvin paljon toimenpiteitä sen eteen, että muun muassa huonosti kohtelu työolosuhteissa tai alipalkkaus tulee kriminalisoida entistä täsmällisemmin, ja me kiristämme myös rangaistuksia. Tämä esitys on tulossa eduskuntaan.

Henkilökohtaisesti katson, että minusta ryhmäkanneasia olisi tutkittava asia. Tätä kannatan, ja tästä olen aikaisemminkin puhunut. Se olisi mielestäni erittäin hyvä asia tutkia, ja minulla ei ole henkilökohtaisesti mitään sitä vastaan. Mutta meidän pitää puuttua siis myös näihin juurisyihin, [Puhemies koputtaa] mitä me tällä hetkellä teemme, elikkä työperäisen maahanmuuton ja sen edellytysten pitää olla reilusti kunnossa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää tähän aiheeseen liittyvän lisäkysymyksen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

Punkt i protokollet PR 89/2025 rd

16.03 Juha Viitala sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kanneoikeudella tarkoitetaan sitä, että ammattiliitto voi nostaa oikeudessa kanteen työntekijän puolesta, ja tämä on tärkeää tilanteissa, joissa työntekijä ei itse uskalla tai pysty viemään omaa asiaansa eteenpäin.

Eduskuntavaalien alla perussuomalaiset osoittivat tukevansa kanneoikeutta. Perusteluna oli ytimekkäästi: ”Ammattiliittojen ja -osastojen kanneoikeus on ainoa tie, jolla estetään ulkolaisen halpatyövoiman käyttö yrityksissä.” [Eduskunnasta: Oho!] Tänään saimme vielä lukea Iltalehdestä, että ministeri Meri tosiaan kannattaa kanneoikeutta. Arvoisa ministeri Meri, teidän puolueenne kannattaa tätä, te olette itse kannattanut tätä, ja te olette nyt hallituksessa. Teillä on valta edistää tätä kanneoikeutta. Kysyn vielä uudestaan, arvoisa ministeri: milloin tuotte eduskunnalle esityksen ammattiliittojen kanneoikeudesta?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Oikeusministeri Meri, olkaa hyvä.

16.04 Oikeusministeri Leena Meri (vastauspuheenvuoro): Olen erittäin tyytyväinen siihen, arvoisa puhemies, että tämä hallitus tekee valtavasti töitä sen eteen, että ketään ihmisiä ei orjuuteta, ei pidetä orjuuden kaltaisissa työoloissa tai makseta törkeää alipalkkaa ja puututaan myös tähän kynnsyysongelmaan.

Mitä tulee sitten siihen, että se olisi ainoa keino, että on kanneoikeus, niin se on varmasti yksi keino koko työkalupakissa, ja kuten sanoin, minulle sopii tämä. Eräs asia minua on häirinnyt tämmöisessä viime päivien keskustelussa, kun esimerkiksi ammattiyhdistysliikkeestä on tullut arvostelua tätä meidän lakiesitystä kohtaan, jolla parannamme rikosoikeudellista turvaa, että minkä takia näitä asioita ei ole esimerkiksi sinä aikana, kun vasemmistoliitto on ajanut näitä ryhmäkanneasioita ja muuta, tuotu lainsäädäntöön aikaisemmin. Minä ihmettelen tätä kyllä suuresti tässä kritiikissä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

16.05 Lauri Lyly sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ammattiyhdistysliike ajoi veronumeroa rakennuslupakissa juuri esimerkiksi näistä syistä.

Mutta tähän itse kysymykseen: Työperäinen hyväksikäyttö on erityisen tavanomaista, niin kuin tiedämme, tuolla pitkissä alihankintaketjuissa, joissa myös harmaa talous aika paljon rehoittaa. Tästä syystä olisi tilaajan vastuuta siitä alihankintaketjusta vahvistettava ja lisättävä, jotta palkat tulevat oikein hoidettua, jotta verot ja sosiaaliturvamaksut tulevat maksettua. Ja sitten viimeisimpänä keinona tämä kanneoikeus ay-liikkeelle voisi olla hyvä keino myöskin viedä tätä eteenpäin. Arvoisa valtiovarainministeri, näettekö te, että tämä tilaajan vastuun lisääminen ja tämä ay-liikkeen kanneoikeus näissä kysymyksissä toisivat harmaan talouden torjuntaan sellaisia välineitä, joita kannattaa edistää?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.07 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Uutiset, joita olemme kuulleet erityisesti maahanmuuttajaväestöön kohdistuen tietyiltä työmarkkinoilta ja eri sektoreilta ovat erittäin surullisia. Valitettavasti ne eivät ole lainkaan yllätyksellisiä. Me tiedämme, että erityisesti matalapalkkasektoreille saapuva

Punkt i protokollet PR 89/2025 rd

maahanmuutto kohtaa monissa tapauksissa ongelmia, joista tekin olette täällä kyselytunnilla keskustelleet.

Tämä hallitus on tehnyt useita toimia näiden asioiden korjaamiseksi. Yksi muun muassa on tulo rajojen nostaminen maahan saapuville työntekijöille. Meillä on myös harmaaseen talouteen kohdistuva toimintaohjelma. Me teemme useita eri toimia. Oikeusministeri edellä kuvasi esimerkiksi alipalkkaukseen tulevia muutoksia, rangaistusten kiristämistä ja niin edelleen. Lisäksi omassa ministeriössäni huolehditaan veronkierron estämisestä ja monesta muusta seikasta, jotka aiheuttavat ongelmia erityisesti näillä aloilla.